

Funda Demiris, Tia Seppänen och Ida Tamminens samt 29 andra ledamöters motion om att minska användningen av kött och mjölkprodukter i Vanda stads upphandlingar

VD/2244/00.02.00.03/2026

Funda Demiri, Tia Seppänen och **Ida Tamminen** samt 29 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda har i sin stadsstrategi för 2025–2029 förbundit sig att på ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart sätt främja invånarnas och naturens välbefinnande i en stad som växer på ett kontrollerat sätt. Att minska användningen av kött och mjölkprodukter i Vanda stads upphandlingar är i enlighet med strategin ekonomiskt förnuftigt, förbättrar försörjningsberedskapen, stöder klimat- och naturmålen, främjar invånarnas hälsa och tar hänsyn till mångahanda etiska aspekter. Prioriteringen av en växtbaserad matsservering stärker stadens hållbarhet på ett övergripande sätt mitt bland ett flertal kriser.

En undersökning som genomförts av kampanjen Puolet parempaa (Hälften bättre) har visat att man genom att halvera användningen av produkter av animaliskt ursprung kan göra betydande besparingar. Enligt utredningen Kasvisruoka kannattaa 2025 (Vegetarisk mat lönar sig) kunde Vanda eventuellt spara drygt en miljon euro per år, om hälften av köttet i kommunens offentliga upphandlingar i huvudsak ersattes med inhemska växtproteiner.

Vi som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad utreder sparpotentialen när det gäller att minska andelen kött och mjölkprodukter i sina egna matupphandlingar och i proportion till det, planmässigt ökar upphandlingen och utbudet av växtbaserade alternativ i all måltidsservice i staden.

Helsingfors stad har beslutat halvera upphandlingarna av kött och mjölkprodukter inom stadens måltidsservice före 2030. I utredningsarbetet ska Vanda stad granska Helsingfors stads utredningar och erfarenheterna av dem.

Målet bör vara att gradvis minska användningen av kött och mjölkprodukter på ett kunskapsbaserat sätt, med de ekonomiska, sociala och ekologiska fördelarna enligt strategin i åtanke.

Motiveringar

1 Ekonomiska besparingar och kostnadseffektivitet

I de flesta kommuner, inklusive Helsingfors och Vanda, har man granskat kostnadsstrukturen för måltidsservicen. Växtbaserade råvaror som baljväxter, spannmål och säsong grönsaker är ofta förmånligare än kött och mjölkprodukter. Att flytta fokus inom livsmedelsurvalet till dessa råvaror kan ge betydande besparingar på lång sikt utan att den näringsmässiga kvaliteten försämras. Dessutom är kostnadsvariationerna för växtbaserade produkter ofta mer måttliga än för produkter av animaliskt ursprung.

2 Försörjningsberedskap och matproduktionens resiliens

Globala kriser såsom pandemier och geopolitiska spänningar har visat hur sårbart livsmedelssystemet är. En växtbaserad matproduktion är mer resurseffektiv och mindre beroende av importerade insatsvaror såsom foder och energi. Genom att öka andelen växtbaserad mat kan Vanda stärka sin försörjningsberedskap och stödja ett mer hållbart och ett mer lokalt livsmedelssystem.

3 Miljömässig hållbarhet och klimatmål

Vanda stad har ambitiösa klimat- och miljömål. Måltidsservicen är en betydande del av stadens klimatpåverkan och miljöavtryck. Produktionen av kött och mjölkprodukter kräver mångdubbelt så mycket mark och vatten och orsakar betydligt större växthusgasutsläpp än växtbaserad mat. Att minska användningen av dessa gynnar därför direkt stadens klimatmål och bevarandet av den biologiska mångfalden.

4 Hälsa och välbefinnande

Näringsrekommendationerna betonar fördelarna med en växtbaserad kost. Genom att öka de växtbaserade alternativen i skolor, daghem och personalrestauranger främjar man kommuninvånarnas hälsa och förebygger folksjukdomar. Det kan också på lång sikt minska kostnaderna för hälso- och sjukvården.

5 Djurs rättigheter och etiska aspekter

I stadens upphandlingar bör man också beakta etiska frågor. Djurproduktionen förknippas med stora utmaningar när det gäller djurens välbefinnande. Genom att minska användningen av produkter av animaliskt ursprung kan staden agera ansvarsfullt och främja en mer etiskt hållbar och rättvis konsumtion både här i närheten och längre borta.

Därför föreslår vi att staden:

- Utreder sparpotentialen när det gäller att minska upphandlingarna av kött och mjölkprodukter
- Utarbetar en plan för att gradvis minska användningen av kött och mjölkprodukter inom stadens måltidsservice.
- Ökar utbudet av växtbaserade maträtter så att de är lockande, näringsrika och lättillgängliga.
- Ställer upp mätbara mål för upphandlingarnas klimatpåverkan och kostnadseffekter som en del av miljöprogrammet.”

Stadsfullmäktige 23.3.2026 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Funda Demiris, Tia Seppänens och Ida Tamminens samt 29 andra ledamöters undertecknade motion om att minska användningen av kött och mjölkprodukter i Vanda stads upphandlingar